

Előzetes feltételek:
 Egész évre . . . 5 fl. —
 Fél évre . . . 3 fl. —
 Évesjegyre . . . 1 fl. 50 kr.
 Előzetes lelet, csupán a kiadó híva-
 talból B-Gyarmaton.
 A lap szellemi részére s a nyilatkoz-
 tások minden költségeinek a szerkesz-
 tőre költendő.

NÓGRÁDI LAPOK

Hirdetések díja:
 Öt hasznos polt sor . . . 5 kr
 Bélyeg minden beiktatásnál . . . 30 kr
 Nyílt tér garmond sora . . . 20 kr
 Hirdetéseket felvesz a kiadó. Nagyobb
 és többesrői hirdetések jutányosan esz-
 kálítottak.
 Előzetes lelet, reklamátiók és hirdé-
 tések a kiadóhoz intézendők.

politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Felhívás

B-Gyarmat város községéhez, a polgári iskola érdekében.

Tudva van, hogy a nógrádi nemzeti intézet Huszár Károly ur kezdeményezése folytán, 25000 oszt. ért. forint alapítványt tett egy B-Gyarmaton létesítendő gymnasiumra, mely összeget Nógrádmegye magán pénztárából 5000 forinttal megnövelte, s felkérte a kormányt az ügy pártolására.

A kormány örömmel fogadta a kezdeményezést, megígérte a pártolást, mindenek előtt azonban B-Gyarmat várost szólította föl, hogy iskola-telekről s czélszerű épületről gondoskodjék; minthogy az állam nehezen pénzviszonyai közt csak úgy ígérhet lételt az iskolának, ha az érdeklőt város maga részéről kész a megfelelő áldozatokra.

A városi képviselőlet gymnasium helyett a polgári iskolának adott előnyt, minthogy a gymnasiumok s reáliskolák csak előkészítő intézetek, s a ki azokból tanulmányai befejezése előtt kilépni kénytelen, vajmi keveset tanult, a minék a gyakorlati életben hasznát vehetné; míg a polgári iskola a fiúk számára hat, a leányok számára pedig négy évi tanfolyammal, szakiskola, a gazdasági iparnak s kereskedelemnek szentelve; s ezen iskola van hivatva erős polgári osztály előteremtésére, a mi hazánkban hiányzik. Ajánlja a polgári iskolát még azon tekintet is, hogy annak négy alsó osztályában mind azon tantárgyakat nagyobb mérvben kell tanítani, melyek a középtanodák négy osztályában előír-
 vák, s a latin nyelv rendkívüli tantárgyul föl van véve. Ily szervezettel mellett a polgári iskola algymnasiumot s a reáliskolát is pótol, a honnét a növendékek az ötödik gymnasium és reosztályba átléphetnek; s ekként a polgári iskola által a megyei lakosság minden osztályának érdeke ki van elégítve.

Az iskolatanács a városi képviselőlet ohajtásáról értesítve lévén, felkérte a megyét a polgári iskola pártolására. A megye a meggyőző indokokat méltányolván, egyhangulag a polgári iskolára ajánlotta föl saját 5000 forint alapítványát, s megbizta derék alispánját, hogy a polgári iskola érdekében a nemzeti intézetnél is járjon közbe.

A közbejárásnak sikere lett, s az intézet tagjainak már csak forma-szerű összejevetelére van szük-
 ség, hogy az alapítvány czélját módosítsák; s a mi a megyei közgyűlést megelőző napokon fog megtörténni.

Az iskolaugy ily szerencsés átlátszó lépés, a városi képviselőlet alispán ur lelkesítő felhívására tanácskozás alá vette a tárgyat, s áthatva annak fontosságától, előbbi határozataihoz híven, a közszög közjóvédelmei, részének megfelelő 10,000 frt. alapítványt tett a polgári iskola javára; melynek 5 %, kamatját évenként fizetendő, a tőkét pedig bekebelezés által biztosítja. Ezen kívül törzs vagyonából eladván egy házat, annak 3350 frt. vételárát, valamint a takarékpénztárnak e czélszánt 1000 frt. adományát három évi kamataival együtt, iskola-telek s esetleg épület vásárlására följánlotta. Továbbá az ügy intézésére, annak befejezéséig torjedo időre, saját kebeléből tejhatalmu küldöttséget nevezett ki; és miután a polgári iskola a megyének is intézete, s lételt nagy részben a megye pártfogásának fogja köszönni; felkérte az alispán urat, hogy a megyei bizotmány részéről is tetszés szerinti számban küldjön ki ügybuzgó tagokat, s ezen vegyes küldöttség elnökségét, s ekként az ügy fővezetését vállalja magára.

Alispán ur ó nagysága örömmel fogadta a városi képviselőlet intézködését, s annak értelmében kiegészítette a küldöttséget, és e hó 21-én megtartatott a vegyes küldöttség első tanácskozmánya. Mi előtt a küldöttség az ügyet tovább fejlesztendő: mindenek előtt szükségesnek találta a telek megszerzését, az épület tervének s a költségvetésnek elkészítését, s ugy a város kebelében, valamint a megyében jótékony adakozások gyűjtését, készpénzben, alapítványi kötelezővényekben, valamint kőzi s igaz napszakmokban is, hogy tisztában legyünk a rendelkezésünkre szolgáló összegek fölött, jól tudván, hogy a kormányt és törvényhozást csak úgy bírhatjuk rá a még mindig hiányzó tetemes összegek megszavazására, ha részünkről is meghozunk minden kitelhető áldozatot.

Alispán ur a megyei gyűjtést szives készséggel vállalta magára; a többi teendők teljesítésével pedig a városi küldöttség tagjai lönek meg-
 bívva.

Polgártársak! soha sem kínálkozott kedvezőbb alkalom e város szob-
 jójának megalapítására, mint a jelenlegi. A városok ereje a polgárok képzettségében áll. A szakiskola a jövő sarjadékok számára új életet fog teremteni. A kor színvonalán álló fiú s leányiskolák mellett, módos családok fognak városunkban megtelepedni, ide fog özönlenni a sok tanuló ifjúság, s mindez az ipar s kereskedelemnek tápot ad.

A mivel B-Gyarmat egy pár év-
 tized múlva ipara s kereskedelmével képes lesz kielégíteni a meszo vidék minden igényeit, s meghódítja a fogyasztó közönséget. A polgári iskola szakfőriaikat képezend vidékünk gyáriparának előteremtésére. Ha szabadok akarunk lenni, miveltségre kell törekednünk. A jogegyenlőség akkor lesz valóság, ha a polgári osztály miveltségs a vagyonossága által tisztelőreméltó állásba helyezendi magát; mindaddig a jogegyenlőség papíron marad.

Azért tisztelt polgártársak, ne riaszon bennünket vissza semmi tekintet. A mit a polgári iskolára áldozunk: az nem áldozat, hanem a leghasznosabb beruházás, mely utódainknak dusan fog kamatozni. Hozzuk hát meg a jövőnek a lehető legnagyobb áldozatot. Bizonyítsuk be, miként B-Gyarmat múltó reá, hogy egy Nógrádnak azékvárosa legyen.

Reményfy József,
 küldöttségi elnök,
 Bodnár István,
 küldöttségi jegyző.

B-Gyarmat aug. 29.

Korazak korszakot vártak föl, csományre események hámozódtak; de az idő folytán, az események közepett, lettek legyen azok csekélyebb jelentőségűek, vagy meszo kihatók, azt lehet mondani, hogy az emberiség nagy része egészen gőpies szerepet játszott. Mindig volt bizonyos hatalom, mely uralkodott fölötte, mely fel tudta használni kiskorúságát s az ebből származó könnyonhibóséget.

Az igaz, hogy a tömeg nem gondolkodhatik úgy, hogy teljesen önmaga után induljon, mert ha volt bábeli zűrzavar, akkor csakugyan lenne; de az mégis megfoghatlan, hogy, ha már önmaga után nem indul, legalább fáradságot venne arról meggyőződni, hogy ki után indul, s vajlon az ut, melyen haladni akar, hová vezet? Valamint tény az is, hogy önmagát kormányozni képtelen; azonban abból a korszakból már kinőtt, hogy áhitattal nézze azok eljárását és azó nélkül nyugodjék bele azok minden működésébe, kiket a szerencse fölője helyezett.

Ezek az idők már lejártak; ha nem változott is meg teljesen szerepe, a pusztán csak nözó, szenvedőleges állapot megszűnt, ma már a nagy közönség is működhetik, sőt kell működnie.

Nem reflektálunk a működésnél bizonyos jogok élvezetere és gyakorlatára, még kevésbbé gondolunk arra, mintha a közönségnek mindennapi tényleges szerepe volna a közügyekben. Igaz ugyan, hogy régi emlékek beszélnek oly népről és korról, hol az egész közönség ténylegesen szerepelt s végezte azt, mit másutt és általában ma is egyesek vagy kisebb testületok; de a mi akkor talán lehetséges volt, ma ugy szólván lehet-

etlen, különben szüksegtelen is, és nem is lenne oly gyorsan czélra-
 vezető és tudós, mint ome másik eljárás, ha az itt működő egyének fel fogják hivatásuk fontosságát, s azt pontosan és őszintén jóakarattal be is töltik.

Tehát tényleges mindennapi be-
 svatkozásról szó sincs, és az jól is van így; de van egy más neve is a beavatkozásnak, mely nagyon egyszerű, mindenki által könnyen gyakorolható, mind a mellett igen nagy hatású.

Mindenütt s mindenben jelző ma a közérdek; bármilyen történetik, bármilyen tevékenységet lássunk, ez mind az összes közönség érdekében történik; minden működés a közérdek neve alatt a közjóért előmozdítására irányul. És csakugyan kizorítottatik minden felekezetség, és semmiféle osztálykülönbség, legalább a létszatra, nem jó tekintetbe; így tehát minden mindnyájunk nevében és érdekében vitetik véghez, habár nem vagyunk is mindannyian a szereplők között.

De a közérdek nem pusztán csak általános czég, mely alatt minden történik, hanem az általános jólét előmozdítása egyedüli czél és annak létesítésében működni mindazoknak, kik arra képesek, s így hivatják, szent kötelesség. Így tehát jogunk van mindnyájunknak, joga van a nagy közönségnek mindahhoz, a mi nevében és érdekében történik.

Ha pedig jogunk van, éljünk is vele. Míg nem tudta a nagy közönség, hogy a hatalom ó, a minden más hatalom, amely csak létezik, ó általa vagy érte létezik, addig lehetett közönség, engedhette folyni a dolgokat bármilyen irányban és czélra, még akkor is, hogy ha ez saját érdekeivel egyenes ellentétben állott; azonban ezt ma nem teheti. Midőn biztos tudomásunk van arról, hogy saját sorsunkra befolyást gyakorolhatunk és még sem tesszük, a legnagyobb esztelenséget, sőt bünt követtünk el minmagunk irányában a közönség vagy gyávaaság által, ha nem akarunk vagy nem merünk saját érdekünkben nyilatkozni.

A fennálló társadalmi korlátok között, a józan ész által tanácsolt becsületes uton magvan engedve mindenkinek saját érdekében is tenni, s jólétre törekedni, miért volna ez tiltva általánosan a nagy közönségnek? Nincs tiltva, de a nagy közönség közömbös, kevés részvétellel viseltetik önmaga iránt. Ritkán kíséri figyelemmel, hogy mik történnek érdekében, sőt ha olykor itt ott felkelti is figyelmét, nagyon hamar megfeledkezik róla, s engedti a dolgokat folyoi tovább a megindult irányban, mignem valami oly credmény tárul föl előtte, mely mindent céltörző inkább, csak nem a közjóért. Azonban ez már rondsón későn szokott lenni, mikor már nincs orvoslás, s nem marad egyéb hátra, mint ingerültségében önmagát ömésztetni.

Ugy hiszem kinőtt már a közönség gyermekeiből is így meg tudja

Hirdetések.

Nagy értékű a gazdákra.

CSEPLŐGÉPEK. Egyike a legértékesebb találmányoknak a mezei gazdákra, azon cseplőgép, mely két ember által hajtva egy óra alatt annyit cseplő, mint három cseplő egész napon át. Minden gabnanevet egyenlő jól cseplő, hogy egyetlen mag sem marad a szalmában, de egyetlen sem zuzatik össze. Megrendelési ár 130 frt. a vasuti állomásig ingyen szállítva. Németországban ezrivel van a gép elterjedve, de a környéken már számos találatik. Megrendelések **Ph. Mayfart és társa** jó hiteldű céghez a Majna melletti Frankfurtban levél útján is eszközölhetők.

Megtekinthető és gyári áron kapkato **ANINGER** testőreknél **B-Gyarmaton.**

ELADÓ KÉT HÁZ

Balassa-Gyarmaton a posta-utczában:

1., a 23. szám alatt kettős átellenes épülettel, e két épületben van 6 szoba, 4 konyha, két lóra istálló, kút és tágas kert.

2., a 25. szám alatti háiban van 3 szoba, élelemtár, koci szín, istálló, tágas udvar, kút és jó nagy kert; — a fentemlített házak minden órában szabad kézből eladandók, értékezhetni a tulajdonosokkal bármikor a fent jelzett épületekben; — ez utóbbi épület az el nem adhatás esetén jövő 1875. év Sz. György napjától bére is adandó.

Egészséges, szellős és esendes utca, különösen falusiaknak ajánlható.

1-6

Az esztergomi érsekség dejtári birtokán, nevezetesen a belső majorban, három darab másfél éves tiszta magyarfajú (mezőhegyesi álladalmi gulyából vásárolt bika után származott)

TENYÉSZ-BIKA

három darab **harmadfű magyar** és három darab **harmadfű vegyes fajú** üsző, mindannyi lehágott állapotban, f. é. szeptember hó 20-án délutáni 3 órakor nyilvános árverés útján fog a legtöbbit ígérőnek eladatni, a venniszándékozók ezennel meghivatnak.

Dejtár 1874. évi augusztus 25-én.

Szilárd János,
Drégely urad. tisztartó.

1-3

Hirdetmény.

A primási uradalmi drégelyi gazdatisztség részéről ezennel közhirrre tétetik, miszerint a Nógrád megyében fekvő vadkerti és Hontmegyében fekvő palánki, hidvéghi és honthi vendégfogadók egész évi italméresi joggal összekötött bérletére és úgyen 1875-ik évi jauuár 1-től 1877-ik évi december 31-ig, vagyis három egymásután következő évre folyó évi szeptember 10-en délelőtti 10 órakor a dejtári tisztartói irodában nyilvános árverés fog tartatni. A bérleti kívánók a bérleti feltételeket Esztergomban a számvevőségi- és Dejtáron a tisztartói irodában megtekinthetik, s a szükséges bánatpénzzel magukat ellátva, az árvesésre meghivatnak, s egyszersmind az uradalmi igazgatóságnál Esztergomban szeptember 7-éig bezárolag zárt ajánlatok is elfogadtatnak.

2-3

A primási uradalmi tisztség.

HIRDETMEYNY.

Beck Sámuel csódtömegéhez tartozó nyers pamutvásznak, indigó, festő-nyomda-minták, 1 nagy festő-mángoló és egyéb ingó tárgyak 1. é. szeptember hó 1-ső és következő napjain B.-Gyarmaton a tömeg házában árverés ujján el fognak adatni, mely árverésre a venni kívánók ezennel meghivatnak.

Kelt B.-Gyarmat 1874. augusztus 10.

FELSENBURG HENRIK,
tömeg gondnok.

2-3

Haszonbérbeadás.

Csalár község közbirtokossági koresma uri joga hozzá tartozó épületekkel f. é. szeptember 6-án három egymásutáni évekre haszonbérbe fog adatni, a haszonbérbe venni kívánók nagyságos Majtényi Dezső lakásán Csalárban bővebb értesítést nyerhetnek.

Eladó ház.

KOVÁTS FERENCZ a szügyi és Teleki utczára 602. szám alatti szöglet-házát szabad kézből árulja, a venni kívánók a házat minden órában megtekinthetik és a tulajdonossal bővebben értekezhetnek.